

**КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»**

Циклова комісія образотворчого мистецтва і дизайну

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

« _____ » 2020р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РИСУНОК

для студентів

спеціальності	<i>022 Дизайн</i>
освітньо-професійної програми	<i>Графічний дизайн</i>
освітньо-професійного ступеня	<i>фаховий молодший бакалавр</i>

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02136554	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма №	<i>1410</i>
<i>Асф</i> (підпис)	(прізвище, ініціали) <i>20</i>
« _____ »	20 _____ р.

Київ – 2020

Розробник:

Ольга Миколаївна Овчаренко, викладач циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач:

Ірина Павлівна Шевченко, викладач циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну

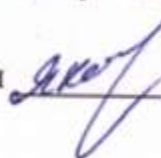
Протокол від 25 серпня 2020 р. № 1

Голова циклової комісії Ольга ОВЧАРЕНКО

Робочу програму перевірено

26 серпня 2020 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи Зоя ГЕЙХМАН

Заступник директора з навчальної роботи Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р. протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна	
Вид дисциплін	профільна дисципліна, спецкурс	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	2/60	
Курс	1	
Семестр	1	2
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	
Обсяг кредитів	1	1
Обсяг годин, в тому числі:	30	30
Аудиторні	14	14
Модульний контроль	2	2
Семестровий контроль	–	–
Самостійна робота	14	14
Форма семестрового контролю	–	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Рисунок» є професійна підготовка фахівця з високим рівнем художньої майстерності, обумовленої знанням технік, матеріалів та технології рисунку.

Завдання курсу: навчити студентів основам академічного рисунку в зображенні предметів навколишнього середовища, рослинного і тваринного світу, людини; надати знання з основ теорії рисунку, особливостей його художньої мови, навчити практичних вмінь і навичок в роботі графічними матеріалами; вчити застосовувати здобуті знання, вміння та навички в галузі образотворчого мистецтва у вирішенні творчих, навчально-виховних завдань.

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані наступні предметні компетентності:

- здатність правильно бачити об'ємну форму предмета та вміти її логічно та послідовно зображати на площині аркуша;
- аналіз зовнішніх рис предметів згідно до їх внутрішньої побудови;
- вміння конструктивно будувати геометричні тіла, гіпсовий орнамент високого рельєфу та предмети побуту;
- виконання з натури натюрмортів із гіпсових геометричних тіл та предметів побуту з виявленням світлотіні та тоновим вирішенням малюнку;
- спираючись на знання «Академічного рисунку» здатність вірно та виразно моделювати форму та створювати стилізовані композиції.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт				
	Усього	Аудиторна:			
		Лекції і	Семін.	Практ.	Індивід.
Змістовий модуль 1. Форма, об'єм, конструкція					
Пропорції та їх значення в рисунку. Закони лінійної перспективи	2	2			
Лінійна побудова каркасів геометричних тіл	2			2	
Конструктивний натюрморт з гіпсових геометричних тіл	6			2	4
Об'ємно-просторова та конструктивна побудова форм предметів. Техніки створення об'ємного зображення	8			4	4
Натюрморт з гіпсових геометричних тіл та предметів побуту (наскрізне промальовування)	10			4	6
Модульний контроль	2				
Разом	30	2		12	14
Змістовий модуль 2. Об'ємно-просторове зображення предметів					
Об'ємно-просторове зображення предметів	2	2			
Малюнок гіпсового орнаменту високого рельєфу	8			4	4
Простий натюрморт з предметів побуту	8			4	4
Стилізація предметів побуту	10			4	6
Модульний контроль	2				
Разом	30	2		12	14
Разом за 1 семестр	30	2		12	14
Разом за 2 семестр	30	2		12	14
Усього годин	60*	4		24	28

* із врахуванням 4 год. МКР

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Форма, об'єм, конструкція

Лекція 1. Пропорції та їх значення в рисунку. Закони лінійної перспективи (2 год.)

Основна література: 2, 3, 5, Додаткова література: 1

Тема 2. Лінійна побудова каркасів геометричних тіл

Практична робота 1. Конструктивний малюнок геометричних тіл (куб, куля, конус, циліндр, призма, шестигранник) (2 год.)

Розмір: формат А-3

Матеріал: графітний олівець.

Рішення лінійно-конструктивне.

Основна література: 2, 3, 5, Додаткова література: 1

Тема 3. Конструктивний натюрморт із гіпсових геометричних тіл

Практична робота 2. Конструктивна побудова натюрморту з геометричних тіл (2 год.)

Розмір: формат А-3

Матеріал: графітний олівець.

Рішення лінійно-конструктивне.

Основна література: 1, 2, 3, 5 Додаткова література: 1

Тема 4. Об'ємно-просторова та конструктивна побудова форм предметів. Техніки та матеріали створення об'ємного зображення

Практична робота 3. Натюрморт з геометричних фігур на виявлення об'ємної форми предметів (4 год.)

Розмір: формат А-3

Матеріал: графітний олівець.

Рішення лінійно-конструктивне з легкою світлотінню.

Основна література: 1, 2, 4, 5 Додаткова література: 1

Тема 5. Натюрморт з гіпсових геометричних тіл та предметів побуту (наскрізне промальовування)

Практична робота 4. Натюрморт з гіпсових геометричних тіл та предметів побуту з виявленням світлотіні та тоновим вирішенням малюнку (4 год.)

Розмір: формат А-3

Матеріал: графітний олівець.

Рішення лінійно-конструктивне з легкою світлотінню.

Основна література: 1, 2, 3, 4, 5 Додаткова література: 1

Змістовий модуль 2. Об'ємно-просторове зображення предметів

Лекція 2. Об'ємно-просторове зображення предметів (2 год.)

Основна література: 2, 3, 5, Додаткова література: 1

Тема 6. Малюнок гіпсового орнаменту високого рельєфу

Практична робота 6. Малюнок гіпсового орнаменту високого рельєфу (розетки) конструктивне та тонове рішення (4 год.)

Розмір: формат А-2

Матеріал: графітний олівець.

Рішення тональне.

Основна література: 1, 2, 3, 5 Додаткова література: 1

Тема 7. Простий натюрморт з предметів побуту

Практична робота 7. Конструктивне та тонове рішення натюрморту з різних предметів побуту (4 год.)

Розмір: формат А-2

Матеріал: графітний олівець.

Рішення тональне рішення.

Основна література: 1, 2, 3, 4, 5 Додаткова література: 1

Тема 8. Стилзація предметів побуту

Практична робота 8. Стилзований натюрморт (4 год.)

Розмір: формат А-2

Матеріал: графітний олівець.

Рішення тональне рішення.

Основна література: 1, 2, 3, 4, 5 Додаткова література: 1

6. Контроль навчальних досягнень

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Навчальні досягнення студентів оцінюються за 12-бальною шкалою.

<i>Рівні навчальних досягнень</i>	<i>Бали</i>	<i>Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з рисунку</i>
I.Початковий	1-3	<p>Компонування: відсутність рівноваги, зображення виходить за рамки формату, або дуже мале.</p> <p>Пропорції: в роботі повний безлад, пропорції предметів не відповідають дійсності.</p> <p>Перспектива: відсутність побудови перспективи.</p> <p>Тональні відношення: відсутність тональних відношень, робота сіра, невиразна.</p> <p>Світлотінь: відсутність об'єму, зображення площинне.</p> <p>Володіння матеріалом: нерозуміння в виконанні роботи.</p> <p>Узагальнення: відсутність плановості.</p> <p>Завершеність: більша половина роботи не виконана.</p>

II. Середній	4-6	<p>Компонування: відсутність рівноваги.</p> <p>Пропорції: незначні похибки.</p> <p>Перспектива: недоліки в побудові.</p> <p>Тональні відношення: незначні порушення, один тон попадає в інший.</p> <p>Світлотінь: незначні помилки.</p> <p>Володіння матеріалом: нерозуміння в виконанні роботи.</p> <p>Узагальнення: плутанина планів.</p> <p>Завершеність: окремі ділянки роботи не завершені.</p>
III. Достатній	7-9	<p>Компонування: вдале розташування предметів, в аркуші присутня рівновага.</p> <p>Пропорції: пропорції предметів відповідають дійсності, але мають неточності.</p> <p>Перспектива: рисунок побудовано згідно законів перспективи.</p> <p>Тональні відношення: чітка градація тону від темного до світлого.</p> <p>Світлотінь: в предметах відчувається об'єм, просліджується світло.</p> <p>Володіння матеріалом: використання олівців різної тональності.</p> <p>Узагальнення: виділення в роботі головного.</p> <p>Завершеність: робота має завершений вигляд.</p>
IV. Високий	10-12	<p>Компонування: вдале розташування предметів, в аркуші присутня рівновага.</p> <p>Пропорції: пропорції предметів відповідають дійсності.</p> <p>Перспектива: рисунок побудовано згідно законів перспективи, відчувається простір.</p> <p>Тональні відношення: чітка градація тону від темного до світлого.</p> <p>Світлотінь: в предметах відчувається об'єм, просліджується світло, полиск, напівсвітло, напівтінь, тінь, рефлекс.</p> <p>Володіння матеріалом: майстерне володіння олівцями різної тональності, робота чиста.</p> <p>Узагальнення: виділення в роботі головного, другорядного, плановість.</p> <p>Завершеність: робота має завершений вигляд.</p>

6.2 Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Змістовий модуль 1. Форма, об'єм, конструкція**Самостійна робота 1.** Виконання вправ (лінії, штрихи, розтяжка простого олівця)**Самостійна робота 2.** Конструктивний рисунок конструкцій предметів**Самостійна робота 3.** Натюрморт з простих за формою предметів домашнього вжитку**Змістовий модуль 2. Об'ємно-просторове зображення предметів****Самостійна робота 4.** Начерки предметів домашнього вжитку**Самостійна робота 5.** Натюрморт з елементів домашнього вжитку**Самостійна робота 6.** Тематичний натюрморт з елементів домашнього вжитку з виявлення фактур

Критерії оцінювання самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Бали
1	Відповідність роботи поставленому завданню	1
2	Композиційна цілісність роботи	2
3	Конструктивно-аналітична побудова натури	2
4	Виявлення пропорційних співвідношень натури	2
5	Виявлення тонових співвідношень	2
6	Виявлення плановості	2
7	Охайність	1
	Разом	12

6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль проводиться в формі семестрового перегляду робіт студентів

6.4 Шкала відповідності оцінок

Оцінка за 12-бальною шкалою	Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	
12	A	98-100	зараховано
11		94-97	
10		93-90	
9	B	89-86	
8		85-82	
7	C	81-75	
6	D	74-69	
5	E	68-65	
4		64-60	
3	Fx	59-35	не зараховано
2	F	34-20	
1		19-1	

7. Навчально-методична карта дисципліни «Рисунок» 1 курс

Разом: 60 год., лекції – 4 год., практичні заняття – 24 год., модульний контроль – 4 год., самостійна робота – 28 год.

Модуль	Модуль I (1 семестр)														Модуль II (2 семестр)																
Назва модуля	Форма, об'єм, конструкція														Об'ємно-просторове зображення предметів																
Лекції	1														2																
Дати	1															2															
Теми лекцій	Пропорції та їх значення в рисунку. Закони лінійної перспективи														Об'ємно-просторове зображення предметів																
Теми практичних занять	Конструктивний малюнок геометричних тіл (куб, куля, циліндр, конус, призма, шестигранник)	Конструктивна побудова натюрморту з геометричних тіл	Натюрморт з геометричних фігур на виявлення об'ємної форми предметів	Натюрморт з гіпсових геометричних тіл та предметів побуту з виявленням світлотіні та тоновим вирішенням малюнку	Малюнок гіпсового орнаменту високого рельєфу (розетки) конструктивне та тонове рішення	Конструктивне та тонове рішення натюрморту з різних предметів побуту	Стилізований натюрморт																								
Самостійна робота	Виконання вправ (лінії, штрихи, розтяжка простого олівця)		Конструктивний рисунок конструкцій предметів	Натюрморт з простих за формою предметів домашнього вжитку	Начерки предметів домашнього вжитку	Натюрморт з елементів домашнього вжитку	Тематичний натюрморт з елементів домашнього вжитку з виявлення фактур																								
Види поточного контролю	Підсумковий модульний контроль - перегляд														Підсумковий модульний контроль - перегляд																
Підсумковий контроль																															

8. Рекомендована література

Основна (базова) література:

1. Богданець М. Г. Графіка, живопис, скульптура: каталог / М. Г.Богданець. – Мюнхен: Український вільний університет, 2009. – 60 с. : іл.
2. Гула Є. П. Пластична анатомія – основа рисунка / Є. П. Гула. – К. : [Видано за сприянням Київської спілки художників книги], 2013. – 344 с.
3. Клименюк Т. М. Креслення, рисунок, композиція: навч. посібник для студ. ВНЗ/ Т. М. Клименюк – Львів: Видавництво львівської політехніки, 2012. – 300 с.
4. Колесніков В. Г., Осипчук М. В., Басанець О. П. Рисунок: навч. посібник для студ. ВНЗ / В. Г. Колесніков М. В. Осипчук М. В., Басанець О. П. – К. : КНУТД, 2008. – 148 с.
5. Сухенко В.О. Рисунок. Навчальний посібник / В. О. Сухенко. – К.: ВСЖА МЕ>ПЕ, 2004. – 184 с., 125 іл.

Додаткова література:

1. Дворник Ю. В. Жива вода рисунка/ Ю. В. Дворник. – Тернопіль: Навчальна книга "Богдан", 2009. – 179 с.

9. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського
www.dnpb.gov.ua/
3. Бібліотека українських підручників
<http://pidruchniki.ws/>